

2016-18

Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg Beleidsvisie en activiteitenplan

Gevestigd te Haarlemmerliede en Spaarnwoude.
Ingeschreven KvK onder nummer 412 224 29

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	Pagina 2
2.	Monumentale waardestelling van het Stoomgemaal in zijn omgeving	Pagina 3, 4
3.	Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg	Pagina 5
4.	Visie	Pagina 6
5.	Bestuur	Pagina 7
6.	Vrijwilligers	Pagina 8
7.	Huidige Activiteiten	Pagina 9
8.	Educatie	Pagina 10
9.	Bezoekers	Pagina 11
10.	Communicatie en Public Relations	Pagina 12
11.	Financiën	Pagina 13
12.	Samenwerking	Pagina 14, 15
13.	Plan van aanpak	Pagina 16, 17

1. Inleiding

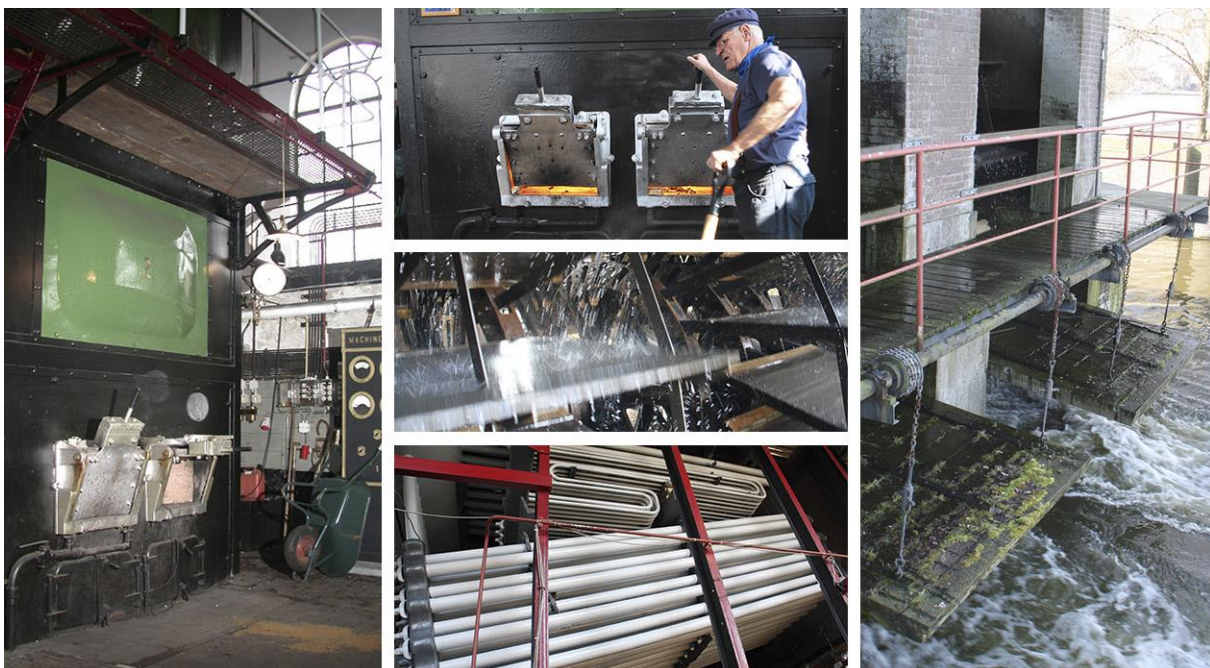
Het Stoomgemaal Halfweg (vroeger; stoomgemaal 'Rijnland' te Halfweg) is het oudste en grootste nog werkend schepradstoomgemaal ter wereld. Het is gebouwd in 1852 en uitgebreid in 1888 en 1923. Het Stoomgemaal Halfweg is een boezemgemaal. Boezemgemalen pompen het water uit de 'boezem' (sloten, plassen, meren en ringvaarten) en voeren het indirect af naar zee. De schepraderen van het Stoomgemaal Halfweg verplaatsen 1.500.000 liter water (= 1.500 kubieke meter) per minuut. Gemalen werken alleen als dat door (overvloedige) regenval nodig is. Tegenwoordig gebeurt dat elektrisch en computergestuurd.

Tot 1977 is het gemaal in actieve dienst geweest. Vervolgens had het Hoogheemraadschap Rijnland het voornemen om het stoomgemaal te slopen, omdat de functie werd overgenomen door een nieuw modern gemaal in het westelijk havengebied van Amsterdam. Het Hoogheemraadschap wilde ontlast worden van het onderhoud van het oude gemaal. De stoommachine zou verkocht worden. Door tussenkomst van de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg is het gemaal van de sloop gered en werd het stoomgemaal door Rijnland voor een symbolisch bedrag verkocht aan de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg.

Op initiatief van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude komen een aantal mensen bijeen op 8 februari 1978. In vervolg daarop wordt op 23 mei 1978 de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg opgericht. Op 24 oktober 1983 krijgt het museum de status rijksmonument.

Een groep actieve vrijwilligers verzorgde het onderhoud van de stoommachine en op 10 juni 1987 is de stoommachine door ZKH Prins Claus weer in werking gesteld. Er heeft, voorafgaande aan deze opening, mede door achterstallig onderhoud een zeer noodzakelijke en ingrijpende restauratie aan de gebouwen plaatsgevonden. De kosten bedroegen meer dan fl. 1.000.000,00. Sindsdien is het gemaal een aantal dagen per jaar vol onder stoom. Het gemaal heeft geen functie meer in het waterbeheer, maar draait voor het jong en ouder publiek, om hen kennis te laten maken met het tijdperk dat historisch en technisch van zo groot belang is geweest: namelijk het stoomtijdperk.

De stichting heeft de ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) status.

2. Monumentale waardestelling van het Stoomgemaal in zijn omgeving

De in deze beleidsnota beschreven activiteiten en onderwerpen vinden voor een groot deel plaats in en om het monumentale gebouw, waarin zich het eigenlijke gemaal bevindt. De financiering van het onderhoud en de instandhouding van dit meer dan 160 jaar oude object is een voortdurende bron van zorg voor het bestuur.

Het Stoomgemaal Halfweg maakt deel uit van een ensemble van waterstaatkundige werken dat kenmerkend is voor de stand van de techniek in de tweede helft van de 19de eeuw. Dankzij de uitvinding van de stoommachine en de daarop volgende industriële revolutie kon Nederland deze techniek ook gaan toepassen bij de beheersing van de waterstanden.

De Haarlemmermeerpolder werd in 1848-1852 door de stoomgemalen Cruquius, Lijnden en Leeghwater drooggemalen. Omdat de boezem van Rijnland door de drooglegging sterk verkleind was werden er nog drie boezemgemalen rondom de Haarlemmermeer gebouwd. Eén van deze gemalen was het Stoomgemaal Halfweg. Dit gemaal werd in 1852 in gebruik genomen. De drie boezemgemalen moesten ervoor zorgen dat het water versneld kon worden geloosd op het IJ. Het Stoomgemaal Halfweg gebruikte de nieuwe stoomtechniek met in Engeland en sinds 1923 in Nederland gebouwde ketels, een stoommachine en schepraderen om het water via drie middeleeuwse sluisjes, gelegen tussen de dorpskern Halfweg en de uit 1886 stammende voormalige Suikerfabriek, uiteindelijk naar de Noordzee af te voeren.

Al deze elementen uit de heldhaftige Hollandse historie van de strijd tegen het water zijn nog aanwezig en het Stoomgemaal Halfweg vormt daar het middelpunt van. In de loop van de 20ste eeuw is het monumentale karakter van de genoemde objecten onderkend, want, zowel het Stoomgemaal als delen van de Suikerfabriek, zijn rijksmonumenten. Het sluisencomplex is een gemeentelijk monument en daaroverheen ligt ook nog de ijzeren spoorbrug van Neerlands eerste spoorlijn (1839) van Amsterdam naar Haarlem die eveneens een rijksmonument is. Deze objecten hebben een samenhang waarvan echter pas in het laatste decennium, ook onder invloed van het Belvédèrebeleid van de rijksoverheid om niet alleen solitaire objecten maar ook de ensemble waarde te beschermen, het belang wordt ingezien.

Het gebouw is een interessant specimen van 19de eeuwse industriële architectuur waarbij zich bovendien een bijna 40 meter hoge schoorsteen bevindt, die een belangrijk focal point in de omgeving is en deel uitmaakt van de skyline van Halfweg. De geprononceerde ligging aan De Kom, waar zich in het verleden honderden schepen met suikerbieten voor de suikerfabriek verdrongen, maakt het mogelijk het gebouw zowel van de land- als van de waterzijde te beleven. Het gebouw heeft een fraaie functionele plattegrond met een heldere scheiding tussen het ketelhuis en het schepradhuys, waarin de eigenlijke stoommachine met de zuigercilinder, het vlieg wiel en de grote tandwielen, die het scheprad aandrijven zich bevinden. De huizen zijn via een gang met elkaar verbonden. Het schepradhuys is een indrukwekkend stukje ingenieurs architectuur, dat al ruim anderhalve eeuw bestand is tegen de geweldige dynamische krachten die daar optreden. Het Stoomgemaal heeft sinds 1977 geen functie meer voor de beheersing van de waterhuishouding die het Hoogheemraadschap bewaakt, maar is wel een sterk element in de historie daarvan.

Door het in deze beleidsnota geschetste gebruik van het gebouw waarbij alle onderdelen ingezet worden, vindt natuurlijk slijtage plaats en daarom is regelmatig onderhoud van de roerende en onroerende onderdelen van het geheel strikt noodzakelijk. Door middel van jaarlijkse rapportages van onder andere de Monumentenwacht wordt de staat van het onderhoud bewaakt, maar door gebrek aan middelen is het zeer noodzakelijke groot onderhoud van structurele delen van het gebouw nog niet mogelijk.

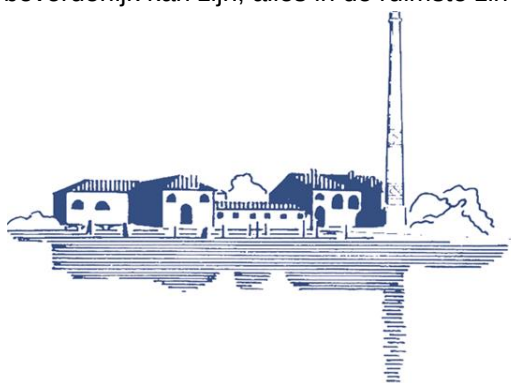
Veel kleinere onderhoudswerkzaamheden worden door de vrijwilligers in eigen beheer verricht. Doch voor het noodzakelijke groot onderhoud zijn professionals nodig.

Een belangrijk speerpunt van het beleid van het bestuur van de Stichting is dan ook het binnen afzienbare tijd bijeenbrengen van de noodzakelijke fondsen om verdergaande achteruitgang van het geheel te stoppen. Wellicht kan het nog verder ontwakende besef van het regionale en historische belang van dit ensemble hierbij helpen de ogen van mogelijke subsidiegevers en fondsen te openen.

3. Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg

De stichting is opgericht op 23 mei 1978 en heeft volgens de statuten als doel:

- a. het in standhouden van het Stoomgemaal Halfweg als monument met een werkende stoombemalingsinstallatie met bijbehorende gebouwen en terreinen voor zover beschermd op grond van de Monumentenwet 1988 of de wetgeving die daarvoor in de plaats komt;
- b. het instandhouden van waterstaatkundige werken en monumenten die verband houden met het sub. a. genoemde stoomgemaal en/of een beeld geven van de lange staatkundige geschiedenis van Halfweg
- c. het inrichten en exploiteren van een museum verband houdende met de waterstaatkundige ontwikkelingen zowel in het verleden als heden;
en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

**Museum
Stoomgemaal Halfweg**

Deze doelstelling vindt als volgt uitwerking:

- Kinderen en volwassenen kennis laten maken met techniek en geschiedenis. Een bezoek van een kind aan het gemaal is een educatieve ervaring. Het kind maakt niet alleen kennis met de techniek, maar krijgt ook inzicht in de toepassing hiervan. Ook krijgt het inzicht in de beheersing van de waterstand en de geschiedenis daarvan. In deze zin draagt het bij aan begrip van de wereld om hen heen.
- Aan de volwassen bezoeker biedt het naast zicht op de techniek de relatie tot de beheersing van de waterstand. In die zin laat het de bezoeker kennis maken met de geschiedenis van een topsector van Nederlandse economie, namelijk de watertechnologie.
- Tenslotte biedt het gemaal ook nog aan de bezoeker inzicht in de waterstaatkundige geschiedenis van Nederland in het algemeen en de regio in het bijzonder.

Deze doelstelling draagt bij aan het bewustzijn van het belang van de strijd tegen het water bij kinderen en volwassenen. Het waterstaatkundige beheer in deze regio wordt uitgevoerd door het Hoogheemraadschap van Rijnland.

4. Visie

Lange termijn

Het stoomgemaal is een Cultureel Erfgoed, dat voor de lange termijn behouden moet blijven.

De reden: het gebouw en de machines zijn de belichaming van de strijd tegen het water, zoals die in het verleden werd gevoerd en ook nu nog gevoerd wordt vanwege enerzijds de ligging van ons land ten opzichte van de zeespiegel en anderzijds de behoefte aan land om veilig te kunnen wonen en werken en grond om gewassen te kunnen verbouwen.

Dit stoomgemaal verdient het in het bijzonder om behouden te blijven vanwege zijn unieke karakter als nog werkend stoomgemaal. Aan de strijd tegen het water wordt een extra dimensie toegevoegd: het is een goede illustratie van het stoomtijdperk, dat is ingeluid met de industriële revolutie in de 19e Eeuw. In het tijdperk van Koning Willem I is de eerste spoorlijn aangelegd, die zich in de directe nabijheid bevindt van het stoomgemaal. Over het zijkanaal F en met name over nog aanwezige oude sluisjes van Rijnland in Halfweg zijn restanten aanwezig van de spoorbrug, die deel uitmaakte van de oudste spoorlijn (Amsterdam-Halfweg-Haarlem) van Nederland. Ook dit is een verwijzing naar de tijd, waarin steenkool onze belangrijkste energiebron was. Beide exponenten van het stoomtijdperk - gemaal en spoorbrug- verdienen het in onderling verband gezien te worden en behouden te blijven.

Voor wat betreft het stoomgemaal voorziet een meerjarenonderhoudsplan in de onderbouwing. Ruim 25 jaar na de vorige onderhoudsbeurt is het gebouw dringend aan een renovatie toe. De financiële middelen daartoe ontbreken. Rijk, provincie, gemeente en Hoogheemraadschap van Rijnland zouden daarin moeten bijdragen.

Korte termijn

Het stoomgemaal moet als museum kunnen blijven functioneren. Het gaat er niet alleen om het gebouw en de machines te behouden, maar ook om ze functionerend te tonen aan een breed publiek.

Dit functioneren kan dankzij:

- de inzet van vrijwilligers;
- entreegelden en vergoedingen voor het gebruik van het museum voor recepties e.d.
- donaties;
- exploitatiesubsidie van Rijnland en de gemeente Haarlemmerliede c.a.

De subsidies van beide instellingen zijn onontbeerlijk. Dit blijkt uit de financiële jaarrapporten over een aantal jaren. Deze zullen dus minimaal op het oude niveau dienen te blijven. In de navolgende hoofdstukken 7 en 8 komt aan de orde welke activiteiten thans worden verricht in het kader van de museumfunctie.

5. Bestuur

Het bestuur van de Stichting Vrienden Stoomgemaal bestaat (v.l.n.r.) uit:

Ing. P.G.F. te Beest (voorzitter)

Mr. B.J. Huisman (secretaris)

M.A.M. Knijn (penningmeester)

G.T.A. van den Boogaard

Ir. P.M. Capelle

Drs. L.M. Otto

J.J. Pont

Het bestuur komt minimaal zes maal per jaar bijeen. De vergaderingen worden tevens bijgewoond door de conservator. Tijdens de vergaderingen staan in ieder geval onderstaande punten op de agenda:

- Financiële zaken
- Bouwtechnische zaken
- Verslag van de conservator

6. Vrijwilligers

Voor het in stand houden van het stoomgemaal en voor de organisatie van de draaidagen en andere evenementen kan het bestuur van de stichting een beroep doen op een aantal vrijwilligers. Deze vrijwilligers werken geheel belangeloos en dragen het stoomgemaal een zeer warm hart toe. Zij worden aangestuurd door de (vrijwillige) conservator. Op dit moment zijn ongeveer 45 vrijwilligers actief betrokken bij het stoomgemaal.

De vrijwilligersgroep bestaat uit een aantal subgroepen:

- Vrijwilligers voor de techniek
- Vrijwilligers voor de balie
- Vrijwilligers voor educatie, rondleidingen en pr
- Vrijwilligers voor algemene onderhoudswerkzaamheden

Vrijwilligers voor de (stoommachine) technische onderhoudswerkzaamheden en de algemene bouwkundige onderhoudswerkzaamheden worden 'aangenomen' op basis van hun technische- en educatieve vaardigheden c.q. het overbrengen van kennis en ervaringen op de jongere generatie. De vrijwilligers voor de techniek dienen bij voorkeur kennis/ervaring met (stoom)machines te hebben. De vrijwilligers voor de balie dienen vooral op een representatieve wijze de bezoekers van het museum te ontvangen. Van vrijwilligers voor educatie, rondleidingen en pr. wordt verwacht dat zij een brede kennis en interesse hebben van de historische aspecten van het stoomgemaal en zijn omgeving.

Op jaarbasis worden door de vrijwilligers 10.000 tot 12.000 uren aan het museumgemaal besteed.

Beloningsbeleid

Het bestuur van de stichting voert al sinds de oprichting een stringent beloningsbeleid. Dit houdt in, dat noch de leden van het bestuur, noch de conservator, noch de leden van de ondersteuningsgroep (vrijwilligers) in aanmerking komen voor beloning in de gebruikelijke betekenis van het woord. De vrijwilligers komen wel in aanmerking voor een vrijwilligersvergoeding, conform de daarvoor geldende fiscale regels, tot ten hoogste het fiscaal vrijgestelde bedrag per jaar. Deze vergoeding schenken zij terug aan de stichting.

7. Huidige Activiteiten

Het streven is om minimaal 12 dagen per jaar het stoomgemaal voor het publiek in bedrijf te hebben. Het stoomgemaal is tevens een museum en beschikt over een uitgebreide collectie stoommachinemodellen, industriële stoommachines, meters en appendages.

Jaarlijks worden een aantal bijzondere draaidagen georganiseerd:

- De 'dag van het kind', een draaidag waarop kinderen kunnen helpen met stoken, smeren en smeden en na afloop een klassiek 'Stoomvakschool' diploma krijgen. Hierdoor biedt het kinderen de gelegenheid kennis te maken met techniek en kracht van de natuur en dit draagt bij aan technisch inzicht en de bewustwording van het belang van een goede waterhuishouding.
- De 'nostalgische avond', waarop de 'authentieke' olielampen branden en het gehele gemaal feeëriek is verlicht.
- Museumweekend, de Nationale Molen- en Gemalendag en de Open Monumentendagen.

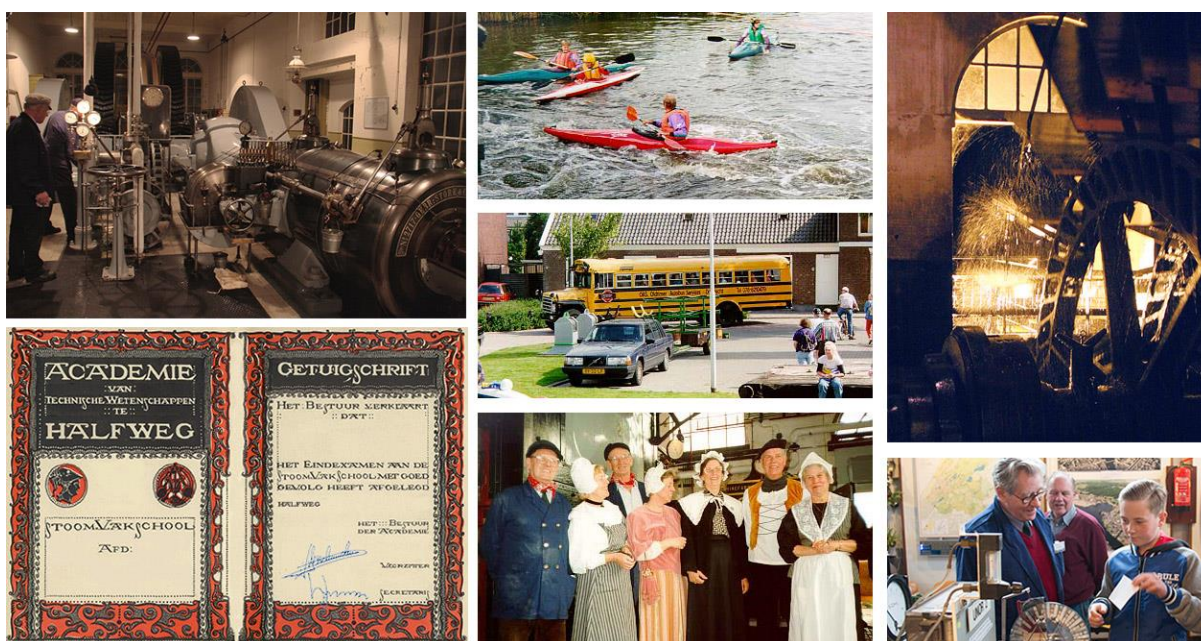
Tijdens deze evenementen wordt de machine onder stoom gebracht en werkend getoond. Op deze wijze brengt het Stoomgemaal bekendheid over de geschiedenis en techniek onder de aandacht van een groot publiek.

In het ketelhuis is een permanente tentoonstelling over alles wat met water en techniek te maken heeft. Ook worden ook regelmatig speciale tentoonstellingen georganiseerd.

Binnen en buiten de reguliere openingstijden kunnen groepen een bezoek met rondleiding in het museum boeken. Deskundige vrijwilligers leiden de bezoekers rond en geven een toelichting op de werking en de functie van het gemaal en de waterhuishouding.

Het museum kan als locatie gehuurd worden voor recepties, vergaderingen, reünies, fotosessies, filmopnamen en andere evenementen. De catering wordt verzorgd door een cateraar die tevens als vrijwilliger verbonden is aan het Stoomgemaal.

Kanoverenigingen maken dankbaar van de gelegenheid gebruik om te kanoën in wild water.

8. Educatie

Stoom en het heden

Stoom en stoomkracht zijn niet alleen iets uit een grijs verleden: ook vandaag de dag wordt er nog heel veel gebruik van gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan de stoomturbines in elektriciteitscentrales (op gas en kolen, maar ook kerncentrales), stadsverwarming en stoomreiniging. Stoom kan onder andere duurzaam geproduceerd worden door de verbranding van huisvuil, door de hete afvalgassen van andere processen - denk bijv. aan hoogovens - of in vulkanische gebieden door de hitte in de bodem. Het is goed dat de jeugd gewezen wordt op de Nederlandse maakindustrie. Zo is bijvoorbeeld de huidige stoommachine in 1923 gebouwd door Gebr. Stork uit Hengelo. De schepradersen, tandwielen en assen zijn al eerder door de Gebr. Stork geproduceerd.

Droog door stoom

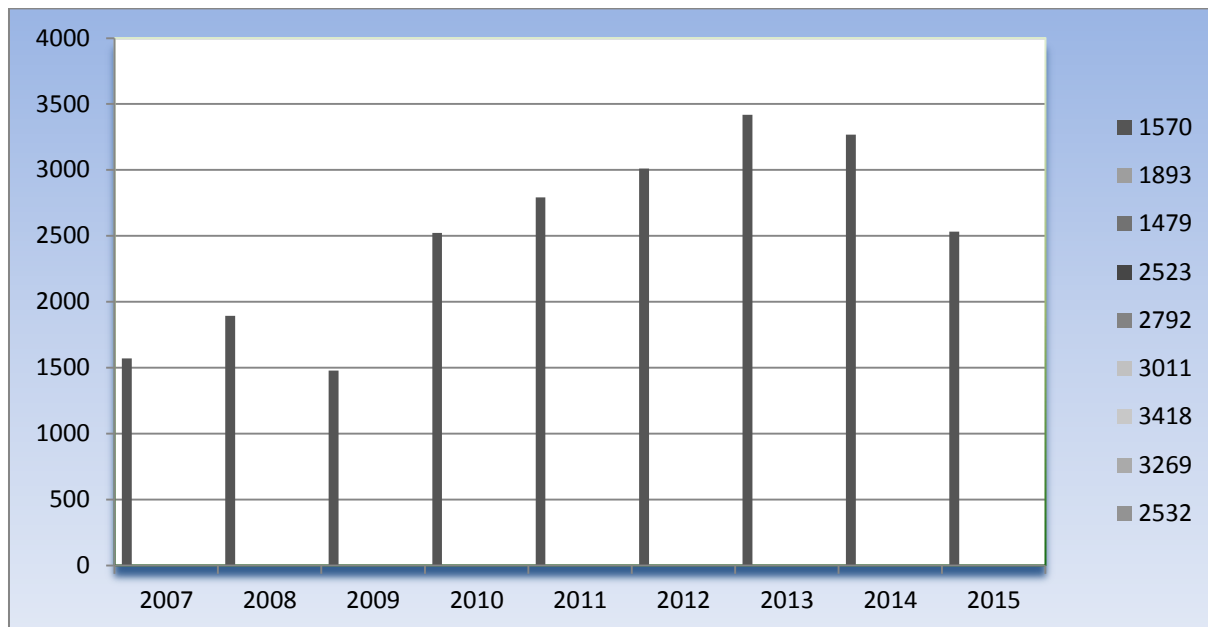
Nu de jeugd steeds verder van het begrip 'stoom' af komt te staan en industrieel erfgoed steeds meer wordt bedreigd, is het noodzakelijk om de jeugd hiermee in aanraking te brengen, bewust te maken van wat er vroeger is bereikt en te doordringen van de noodzaak van instandhouding van dit erfgoed. Voor leerlingen van de groepen zes en hoger van het basisonderwijs en van de eerste klassen van het voortgezet onderwijs, vormt erfgoededucatie een wezenlijke verrijking van hun kennis en inzicht in het belang van de technische vooruitgang die deze ontwikkeling heeft mogelijk gemaakt. Een bezoek aan Museum Stoomgemaal Halfweg, dat zo nauw verweven is met een indrukwekkend stuk historie, met stoomtechniek en met waterbeheer, zou eigenlijk een vaste plaats op het lesprogramma behoren te hebben.

Scholen in Halfweg, Zwanenburg, Amsterdam-West en Haarlem-Oost worden benaderd om een bezoek aan het gemaal te brengen. De les is een leerproject over erfgoed, energie en 'Nederland en het water'. Bij het bezoek aan het gemaal krijgen de leerlingen de presentatie 'droog door stoom' te zien, gevolgd door een rondleiding. Ter afsluiting wordt een korte film getoond van het gemaal onder stoom. Kortom, we stellen alles in het werk om de jeugd met het verschijnsel 'stoom' vertrouwd te blijven maken.

9. Bezoekers

Tot voor enige jaren was het stoomgemaal onbekend bij het grote publiek, mede door zijn 'verborgen' ligging. Door publicaties in de huis-aan-huisbladen, interviews op de radio en het opzetten van een website is het aantal bezoekers in de afgelopen jaren meer dan verdubbeld. De website bevat naast informatie over het stoomgemaal zelf, ook uitgebreide informatie over onder andere de waterstaatkundige geschiedenis van Halfweg en omgeving, de Haarlemmermeer en de stoomgemalen van de Haarlemmermeer. Het beleid is erop gericht deze trend voort te zetten.

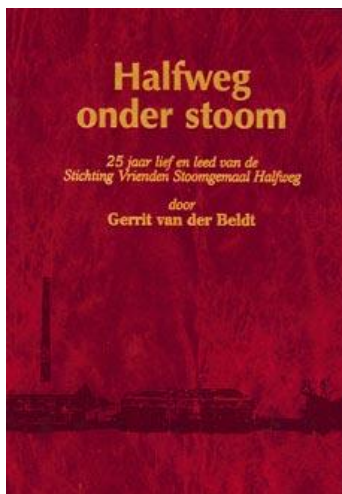

10. Communicatie en Public Relations

De website speelt een belangrijke rol in de publieksinformatie: het doel ervan is belangstellenden van zo veel mogelijk historische en technische informatie te voorzien, over zowel het Stoomgemaal zelf als over de drooglegging van de Haarlemmermeer en de Rijnlandse (stoom)gemalen die daar onlosmakelijk mee verbonden zijn.

Extra aandacht wordt besteed aan de bereikbaarheid. Het in december 2012 geopende NS station Halfweg-Zwanenburg draagt daar op een positieve manier aan bij. Inmiddels is gebleken dat met name 60 plussers met kleinkinderen uit alle delen van het land hier gebruik van maken.

In het boekje 'Halfweg onder stoom' wordt 25 jaar lief en leed van de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg uit de doeken gedaan. Een stoomgemaal hebben is één, een stoomgemaal houden is twee, een stoomgemaal beheren is drie.

Museum Stoomgemaal Halfweg		
DRAAIDAGEN 2014		
zaterdag	5 april	Museumweekend
zondag	6 april	Museumweekend
zaterdag	10 mei	Gemaalendag
zondag	11 mei	Gemaalendag
zondag	15 juni	Dag van het Kind
zondag	13 juli	Draaidag
zondag	10 augustus	Draaidag
zaterdag	13 september	Monumentenendag
zondag	14 september	Monumentenendag
zondag	5 oktober	Draaidag
zaterdag	25 oktober	Draaidag en Nostalgieavond *)
zaterdag	25 oktober	Nostalgieavond *)

Geopend op draaidagen: 10.00-16.00 uur
Start stoommachine: rond 11.30 uur

*) nostalgische draaisavond: 18.00-21.00 uur
bij het licht van olielampen, in historische kledij, en het gemaal badend in sfeerlicht.

Openingstijden op andere dagen en meer informatie vindt u op de website
www.stoomgemaalhalfweg.nl

Om de highlights van de rondleiding thuis nog eens rustig na te lezen is een korte samenvatting (gratis) beschikbaar.

11. Financiën

Gezien de staat van onderhoud van het gebouw en het belang om het monument voor de toekomst te behouden moet voor grote investeringen vermogen worden opgebouwd.

Omdat de stichting zelf te weinig inkomsten heeft om voldoende reserve te kunnen vormen voor deze grondige renovatie, is het noodzakelijk dat derden een bijdrage leveren om dit groot onderhoud te kunnen uitvoeren. Er is meerdere keren zonder resultaat een BRIM subsidie aangevraagd bij het Rijk. Het beroep op de laatste afwijzing is afgewezen door de bestuursrechter.

De stichting ontvangt jaarlijkse bijdragen van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude en het Hoogheemraadschap Rijnland. Deze bijdragen zijn van wezenlijk belang met het oog op een sluitende begroting/rekening.

Voor een bezoek aan het museum wordt een entreprijs gevraagd. Op draaidagen wordt de entreprijs verhoogd met een 'stoomtoeslag'. Deze toeslag is nodig om de dure kolen te bekostigen.

12. Samenwerking

Met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude worden hechte banden onderhouden. In de Inleiding (hoofdstuk 1) werd de actieve bemiddeling genoemd van de gemeente bij de oprichting van de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg. Voorzitter van het bestuur van de stichting werd de toenmalige burgemeester IJsselmuiden. De gemeente stelde voorts ambtelijk tijd beschikbaar in het belang van het functioneren van het bestuur en de stichting. Bij de opening van het museum in 1987 stelde de gemeente een geldelijke bijdrage beschikbaar, die overeenkwam met de kosten van deze gebeurtenis. Met ingang van dat jaar heeft de gemeente jaarlijks een subsidie verleend in de exploitatie van het museum. De vergaderingen van het bestuur van de stichting vinden traditiegetrouw plaats in het gemeentehuis te Halfweg. Het secretariaat van de stichting werd lange tijd vervuld door de loco-secretaris van de gemeente Haarlemmerliede en sinds ruim tien jaar door de oud-gemeentesecretaris.

Met de **Provincie Noord-Holland** vindt goed overleg plaats over de mogelijkheden om een subsidie te verlenen ten behoeve van het groot onderhoud. De Provincie denkt actief mee met het bestuur van de stichting over het optimaliseren van de status van het stoomgemaal als museum. Tot het verlenen van enige subsidie is het echter nooit gekomen.

Met het **Hoogheemraadschap van Rijnland** bestaat een goede relatie, al sinds de oprichting van de stichting in 1978. Door de verkoop van het gemaal door Rijnland aan de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg werd Rijnland ontheven van het onderhoud, terwijl er een nieuwe toekomst voor het gemaal als museum in het verschiet lag. Bovendien verleent het Hoogheemraadschap ons jaarlijks een subsidie. Ons werk wordt door hen gewaardeerd en zij helpen ons regelmatig met historische informatie, die dan weer zijn weg vindt naar de publiekswaarsite van het Stoomgemaal Halfweg. Het beleid is erop gericht deze relatie te bestendigen.

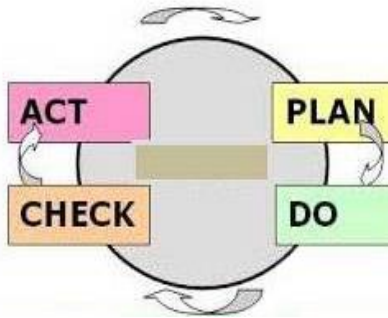
Het Stoomgemaal Halfweg is vertegenwoordigd in het **Museum Platform Haarlemmermeer**.

De participanten in dit platform zijn;

- De Heimanshof
- Crash
- Gemeente Haarlemmermeer
- Het Kunstfort
- Museum de Cruquius

Dit platform is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude (het Stoomgemaal Halfweg). Het doel is om op een efficiënte wijze informatie uit te wisselen die moet leiden tot een grotere naamsbekendheid onder een breder publiek. Hierdoor kan het museumbezoek onder zowel jongeren als ouderen vergroot worden. De bij het Museumplatform aangesloten instellingen werken gezamenlijk aan projecten.

13. Plan van aanpak

In hoofdstuk 3 zijn de statutaire en feitelijke doelstellingen van de stichting beschreven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de lange en korte termijn. Voor de lange termijn gaat het om behoud van een belangrijk cultureel Erfgoed, dat verwijst naar de strijd tegen het water en naar het stoomtijdperk. Voor de korte termijn gaat het om de exploitatie van het stoomgemaal als museum ten behoeve van een zo breed mogelijk publiek. Een bijzondere doelgroep is de jeugd.

Voor het behoud van het gebouw van het stoomgemaal is nodig, dat het Meerjarenonderhoudsplan wordt uitgevoerd. Daartoe is een budget nodig van ca € 320.000,--.

Het bestuur is in beroep gegaan bij de bestuursrechter en bij de Raad van State tegen de afwijzing van de BRIM subsidie door het Rijk. Dit beroep is ongegrond verklaard. Met de provincie is op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg gevoerd over de mogelijkheid van een provinciale bijdrage. Bij dat overleg bleek de provincie over de mogelijkheden te beschikken. Dit gebeurt op basis van cofinanciering. Het bestuur spant zich in om fondsen te werven bij diverse instellingen. De J.C. Ruigrok Stichting heeft in september 2015 een bijdrage ad € 11.500,- toegekend voor de vernieuwing van de balustrade rond het schepraderengebouw. Ook bestaat de bereidheid aan de zijde van de vrijwilligers om een project deels door eigen werkzaamheid te realiseren, zoals is gebleken o.a. bij de restauratie van de verbindingsgang tussen de machine- en ketelruimte. Dankzij hun gewaardeerde inzet heeft de stichting dit kunnen doen.

Voorts gaat het bestuur aansluiting zoeken bij projecten en ontwikkelingen in de directe omgeving van het stoomgemaal. Zo hebben Hoogheemraadschap Rijnland en de gemeenten Amsterdam en Haarlemmerliede en Spaarnwoude financiële middelen beschikbaar gesteld voor restauratie van de sluisjes in Halfweg. Ook heeft een door de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude ingestelde werkgroep een rapport gemaakt over de verbetering van de omgeving van de sluisjes in relatie met het restauratieproject. Het bestuur van de Stichting heeft contact hierover met Rijnland en de beide gemeenten over dit project en de aansluiting daarbij. Eén van de bestuursleden neemt deel aan de overleggen.

Een andere ontwikkeling in de directe omgeving betreft Sugarcity. Los van de exacte inhoud van de plannen is duidelijk, dat Sugarcity een aanzuigende werking zal hebben op een breed publiek. Niet voor niets heeft de provincie meegewerkt aan de totstandkoming van een nieuw NS station ter plaatse. Het bestuur wil de bezoekers van Sugarcity attenderen op de mogelijkheden rond het museum en Stoomgemaal. Daartoe is overleg en contact met Sugarcity nodig.

Voorgaande past in de doelstelling van het bestuur om de bezoekersaantallen omhoog te brengen. Ook nu wordt hieraan gewerkt en met positief resultaat (zie hoofdstuk 9). Zoals gezegd, vormt de jeugd een speciale doelgroep. Het bestuur wil blijven inzetten op de educatieve kant van het museumwerk en ziet mogelijkheden deze uit te breiden en te intensiveren door ook scholen buiten Halfweg en Zwanenburg, zoals Spaarndam en Amsterdam-West en Haarlem-Oost hierbij te betrekken. Daartoe is samenwerking met de scholen nodig. Ook wordt er weer een groepje vrijwilligers geactiveerd, die de educatie ter hand gaan nemen.

Al deze activiteiten moeten ondersteund worden door een goede communicatie. In 2015 is een vernieuwde website gelanceerd. De website wordt actueel gehouden en activiteiten, zoals de draaidagen en bijzondere openstellingsdagen worden vermeld. Op de website is ook informatie te vinden over de historie en de techniek.

Het Stoomgemaal Halfweg heeft een eigen facebook pagina met ruim 200 'likes'. Alle activiteiten worden ook aangekondigd in de plaatselijke en regionale bladen. Daarnaast fungeert het stoomgemaal regelmatig als decor in films en documentaires en een enkele keer in een TV reclame. Het bestuur werkt graag mee aan dit soort activiteiten.

